

CHORALIS CONSTANTINUS 500

A HABSBURG CSÁSZÁRI UDVAR ÉNEKES SZERTARTÁSAI A 15-16. SZÁZADI GYAKORLAT ALAPJÁN
VOCAL LITURGICAL MUSIC IN THE HABSBURG IMPERIAL COURT ACCORDING TO 15TH AND 16TH-CENTURY PRACTICES

CANTOR REGIS HUNGARIÆ I. - SZAKMAI NAPOK

So-la Voce Chamber Choir

2010. július 4.

Belvárosi Szent Mihály templom, Budapest

Vezényel: Csernyik Réka

Thomas Weelkes (c. 1575-1623) *Hosanna to the Son of David*

Szöveg: Máté 21, 9; Lukács 19, 38

Hosanna to the Son of David.

Blessed be the King that cometh in the name of the
[Lord.

Hosanna, thou that sittest in the highest heavens.
Hosanna in excelsis Deo.

Hozsánna Dávid fiának.

Áldott legyen a király, aki eljön az Úr nevében.

Hozsánna neked, aki a magas mennyeekben lakozol.
Hozsánna a magasságban.

Thomas Weelkes (c. 1575-1623) *When David Heard*

Szöveg: 2 Sám. 18, 33

When David heard that Absalom was slain he went up
to his chamber over the gate and wept; and thus he said:
O my son, Absalom, my son, Absalom!
Would God I had died for thee!
O Absalom, my son!

Mikor Dávid hallotta, hogy Absalomt meggyilkolták,
felment a kapu feletti házba, és sírt, és ezt mondta:
Ó, fiam, Absolon, fiam, Absolon!
Bár én haltam volna meg helyetted!
Ó, Absolon, fiam!

Mateo Flecha (c. 1481-c. 1553) *Teresica Hermana*

Az Uppsalai Daloskönyvből (1556)

Él:

Teresica hermana
de la fararirira
Hermana Teresa.

Si a ti pluguiesse
una noche sola
contigo durmiesse
de la fararirira.

Ella:

Una noche sola
yo bien dormiría
mas tengo gran miedo
qu m'empreñaría.

Narrador:

Llama a Teresica y no viene
tan mala noche tiene
llámala su madre y ella calla.

Juramento tiene hecho de matarla
¡Qué mala noche tiene!

Fiú:

Húgom, kicsi Teresica,
de la fararirira,
kishúgom, Teresa.

És ha könnyörögnék,
hogy csak egy éjszakára
lefekhessek melléd?
De la fararirira.

Lány:

Egyetlen éjszakát
eltöltenék veled,
de oly nagyon félek,
hogy teherbe esek.

Narrátor:

A fiú hívja Teresicát, de ő nem felel,
mert mindent a szörnyű éj lep el;
az anyja is hívja, de a lány csak hallgat.

S esküszik az anyja, tőle meg is halhat.
Ó, mindent a szörnyű éj lep el!

Villancicos de Navidad

Ibériai karácsonyi énekek Az Uppsalai Daloskönyvből (1556)

1. *E la don, don Verges María*

E la don, don Verges María
Peu cap desanque que nos dansaron.

O garcons! aguesta nit
Una verges na parit,

Ő a mi asszonyunk, a szűz Mária!
Így táncolnak a kecses lábú angyalok.

Ó, ifjak, ma éjjel
szűztől született

Un fillo questro pollit
Que non au tan en lo mon.

Digas nos qui to la dit
Que verges na ya parit,
Que nos may avem ausit
Lo que tu diu giran tom.

A eo dian los argeus
Que cantavan altas veus
La Grolla necelsis Deus,
Quen Belem lo trobaron

2. *Dad me albricias hijos d'Eva*

Dadme albricias hijos d'Eva;
dí, ¿de qué dártehas han?
Que es nascido el nuevo Adán.

¡Oh y de Dios y qué nueva,
oh y de Dios y qué nueva!

Dádmelas y haved placer,
pues esta noche es nascido
el Mexías prometido,
Dios y Hombre, de muger.

Y su naser nos relieva
del peccado y de su afán,
pues nasció el nuevo Adán.

¡Oh y de Dios y qué nueva,
oh y de Dios y qué nueva!

Robert Ramsey (c. 1600-1644) *Sleep, fleshly birth*

Sleep, fleshly birth, in peaceful earth,
and let thine ears list to the music of the spheres,
while we around this fairy ground
thy doleful obit keeping,
make marble melt with weeping.
With num'rous feet we'll part and meet.
Then chorus-like in a ring thy praises sing,
while show'rs of flow'rs bestrew thee,
we'll thus with tears bedew thee. Rest in soft
peace, sweet youth, and there remain 'till soul
and body meet to join again.

Hans Leo Hassler (1562-1612) *Halleluja – Laudem dicite* (1601, 1612)

A „Sacri Conventus” kötetből. Szöveg: Jel. 1, 5; 19, 6-7

Alleluia.

Laudem dicite Deo nostro
omnes servi ejus:
et qui timetis eum pusilli et magni.

Alleluia.

quoniam regnavit Dominus Deus noster
omnipotens.
Gaudeamus, et exsuletemus
et demus ei gloriam semper.

Alleluja.

Henry Purcell (1659-1695) *Lord, How Long Wilt Thou Be Angry*

Szöveg: Zsolt. 79, 5; 8-9; 13

Lord, how long wilt Thou be angry?
Shall thy jealousy burn like a fire forever?

egy páratlan kiseded,
kihez fogható nincsen.

Ki mondta el nektek,
hogy egy szűz fiút szült,
akihez hasonlót
nem látott szemünk?

Angyalok énekelték
az örömteli hírt:
Dicsőség a magasságban Istennek,
fiú született Betlehemben!

Éva fiai, adjatok hírt,
mondjátok, mi adatott néktek?
Megszületett az új Ádám!

Ó, Isten fia, micsoda örömhír,
ó, Isten fia, micsoda örömhír!

Vigyétek hírét és örüljete:
ma éjjel született a
megígért Megváltó,
Isten és ember, ki asszonytól való.

Általa megszabadulunk bűneinktől
és kétségeinktől,
megszületett az új Ádám!

Ó, Isten fia, micsoda örömhír,
ó, Isten fia, micsoda örömhír!

Nyugodj csendes földben, testtől született,
s nyisd ki füled, hogy hallja a szférák zenéjét,
amíg mi itt e tündéri tájon
fájdalmas gyászunkat viseljük,
s sírásunk a márványt megolvasztja.
Eltávozzunk egymástól és találkozzunk.
Majd kórusban zengve énekeljük dicsőséged,
amíg virágosz hint téged,
és mi könnyeinkkel harmatozunk érted.
Nyugodj csendes békében, édes ifjú, zavartalanul,
amíg lélek és test újra egybekél.

Alleluja!

Dicsőítsétek Istenünket,
akik szolgáltok neki
és féltétek, kicsik és nagyok!

Alleluja!

Megkezdte uralmát Urunk, Istenünk,
a Mindenható.
Örüljünk, ujjongjunk,
és dicsőítsük őt minden időben.

Alleluja!

Meddig haragszol Uram, szüntelen?
Meddig gerjedez féltő szerelmed, mint a tűz?

O, remember not, o, remember not our old sins,
but have mercy upon us and that soon.
For we are come to great misery.

Help us, O God, help us,
O God of our salvation,
for the glory of Thy name.
O deliver us, o deliver us,
and be merciful unto our sins,
for thy Name's sake.

So we that are Thy people,
and the sheep of Thy pasture
shall give Thee thanks for ever.
And will always be shewing forth Thy praise,
from one generation to another.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) *Denn Er hat seinen Engeln* (1844)

Szöveg: Zsolt. 90, 11-12

Denn er hat seinen Engeln befohlen über dir,
daß sie dich behüten auf allen deinen
Wegen, daß sie dich auf den Händen
tragen und du deinen Fuß nicht an
einen Stein stoßest.

Edward Elgar (1857-1934) *Love's Tempest Op. 73. No. 1* (1914)

Szöveg: Apollon Nikolajevics Majkov (1821-1897) Тихо, море голубое! (1862)

Silent lay the sapphire ocean,
Till a tempest came to wake
All its roaring, seething billows
That upon earth's ramparts break.

Quiet was my heart within me,
Till your image, suddenly
Rising there, awoke a tumult
Wilder than the storm at sea.

Iain Grandage (sz. 1970) *Australian Bush Songs* (1994)

1. Dawn

Silence greets the glowing orb at dawn,
Lighting bush with misty innocence
Dry Harsh Hard Dark Sparse
This land that is lit by whispering rays.

Fire and Gold
They dissolve the morning dew
Waking the birds,
Shaking the shadows from their wings,
The day comes alive with calls and
cries from bleary throats
Bringing life and harmony unto this land.
This Dry Harsh hard Dark land...

2. Birds

Morning chorus, Birds sing for us,
Welcome us in their own way to this day,
Currawongs all sing their song
With kookaburras and cicadas...

Through the day they sing away,
Cooing, wooing under rays of sun.
Caressing, feeding, resting
in the shade of trees they hide from heat of day
All these cries are part of our big
Birdsong chorus...

Ne emlékezzél meg rovásunkra elődeink vétkéiről; siess
elénk irgalmassággoddal,
mert megnyomorodunk nagyon.

Segíts meg bennünket,
szabadító Istenünk,
a te neved dicsőségéért;
ments meg minket, és
bocsásd meg vétkeinket
a te nevedért.

Mi pedig, a te néped
és a te legelőd nyája,
hálát adunk néked mindörökké,
s nemzedékről-nemzedékre hirdetjük
a te dicséretedet!

Mert Ő parancsot adott angyalainak felőled,
hogy ők megoltalmazzanak téged
minden utadon, hogy ők karjukon
hordjanak és megóvják lábadat a
kövektől.

Mily csendes a tenger kékje!
Ha vihar nem zargatná,
Nem is zúgna, nyugvó mélye
A partot nem csapkodná.

Mily csendben pihenne szívem,
Ha árnyképed, kedvesem,
Nem tombolna vadul bennem,
Mint vihar a tengeren.

Csönd köszönti a hajnal izzó gömbjét,
a rejtélyes ártatlansággal fénylő borostyánt.
Szárak, durva, sötét és kietlen a táj,
melyet halvány sugarai megvilágítanak

Tűz és Arany
oszlátják a reggeli párát,
felébresztik a madarakat,
lerázva szárnyaikról az árnyakat,
madárdallal és álmos kiáltásokkal
érkezik az eleven nappal,
mely életet és harmóniát hoz e földre,
erre a száraz, durva, kemény és sötét földre...

A madarak reggeli kórusa dalol nekünk,
így üdvözölnek minket e napon.
A gébicsek mind együtt énekelnek
a jégmadarakkal és kabócákkal...

Naphosszat eldalolgatnak,
turbékolnak és udvarolnak a nap sugarai alatt.
Ölelkeznek, csipegetnek és pihennek
a fák árnyaiban rejtőzve a nap melege elől.
Mindez a lárma a nagy
madárkórus része lesz...

3. *Sunset*

Sunset here
The image is furnace, molten metal
The sky and glow
That sinks in the pool of the purple night.

Summer beckons,
The heat it threatens
To harm,
But the warmth of the day
Now sinks away
To sleepy stars...

Alkonyodik.
Kazánban olvadt fém
az ég, mely izzón
merül a bíbor éj tavába.

A nyár int,
hőség fenyegeti,
hogy ártson,
de a nap melege
most elillan
az álmos csillagokhoz...

Ross Edwards (sz. 1943) *Mountain Chant* (2003)

A mű a Three Sacred Choruses ciklus középső darabja, szövegét Fred Watson írta. A szöveg a mai Warrumbungles-hegység területén fellelt rajzokat és benszülött népek szent hegyeit idézi fel, olyan népeket, akik a hegyvidékre állandó isteni kinyilatkoztatásként tekintettek.

Warumbungle, Crooked mountains.
Woorut, Whitegum, Wambelong.

Berrumbuckle, Fan's Horizon.

Breadknife, Balor,
Breadknife, Ruadan.

Tonduron Spire, Macha Tor,
Gurianawa.

Kodály Zoltán (1882-1967) *Esti dal* (1938)

Magyar népdalfeldolgozás

Erdő mellett estvéledtem,
subám fejem alá tettem,
összettem két kezemet,
úgy kértem jó Istenemet:

Én Istenem, adjál szállást,
már meguntam a járkálást,
a járkálást, a bujdosást,
az idegen földön lakást.

Adjon Isten jó éjszakát,
küldje hozzám szent angyalát,
bátorítsa szívünk álmát,
adjon Isten jó éjszakát